

कृषी उन्नती योजना - राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (तेलबिया व वृक्षजन्य तेलबिया) अंतर्गत सर्वसाधारण प्रवर्गाचा सन २०१९-२० करिता ₹२१६१.१६७ लाख निधी वितरीत करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
कृषी, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग
शासन निर्णय क्रमांक : रागते-१०१९/प्र.क्र.८४/४अ
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय विस्तार, मुंबई - ४०० ०३२
दिनांक : २५ ऑक्टोबर, २०१९.

संदर्भ:-

१. केंद्र शासनाचे अभियाना संदर्भात <http://agricoop.nic.in/dacdiviion/dacdiviion/NMOOP२०१४.pdf> या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून दिलेल्या मार्गदर्शक सूचना
२. केंद्र शासनाचे पत्र क्र.४-१/२०१८-NFSM(OS &OP), दि.०८/०३/२०१८
३. केंद्र शासनाचे पत्र क्र.२०-१/२०१८-NFSM(CA-V), दि.०४/०९/२०१८
४. वित्त विभागाचे परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दि. ०१/०४/२०१९
५. केंद्र शासनाचे पत्र क्र.४-१/२०१९-NFSM(OS &OP)/C.NO.६८१६७, दि.२६/०६/ २०१९
६. कृषि व पदुम विभाग शासन निर्णय क्र.अेअपी-२०१९/प्र.क्र.४०/४-अ, दि.०८/०७/ २०१९
७. केंद्रीय कृषी मंत्रालयाचे पत्र-१४-१/२०१९-CA-II, दि.१७/०९/२०१९
८. कृषि आयुक्तालयाचे पत्र क्र.वि.प्र.२/राअसु(गळीत)१९-२०/वि.मा.प.हप्ता/प्र.क्र.०८/२३४३/१९, दि.२५/०९/२०१९

प्रस्तावना :-

तेलबियांच्या उत्पादनात वाढ करण्यासाठी केंद्र पुरस्कृत राष्ट्रीय तेलबिया व तेलताड अभियान [National Mission on Oilseed and Oil Palm (NMOOP)] सन २०१४-१५ पासून राज्यात राबविण्यात येत आहे. सदर अभियानाअंतर्गत लघुअभियान-१ (तेलबिया), लघुअभियान-२ (तेलताड) व लघुअभियान-३ (वृक्षआधारित तेलबिया) या तीन लघुअभियानांचा समावेश आहे.तथापि, सद्यस्थितीत लघुअभियान-१ व लघुअभियान-३ या दोनच अभियानाची अंमलबजावणी करण्यात येत आहे. यामध्ये केंद्र व राज्य हिस्श्याचे प्रमाण ६०:४० असे आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.२ येथील दि.०८/०३/२०१८ च्या पत्रान्वये पूर्वीचे राष्ट्रीय तेलबिया व तेलताड अभियानाचा सन २०१८-१९ पासून राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानाअंतर्गत लघु अभियान-१ (तेलबिया) व लघु अभियान-३ (वृक्षजन्य तेलबिया) म्हणून समावेश केला आहे. सदर योजनेचा केंद्र हिस्सा व राज्य हिस्सा (६०:४०) पूर्वी प्रमाणेच राहिल.

केंद्र शासनाने सन २०१९-२० मध्ये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान अंतर्गत (गळीतधान्य व तेलताड) अभियान राबविण्यासाठी संदर्भ क्र.५ येथील दि.२६ जून, २०१९ च्या पत्रान्वये रु.५२७२.८६ लाख (केंद्र हिस्सा रु.३१६६.६० लाख व राज्य हिस्सा रु.२१०६.२७ लाख) एवढ्या रकमेचा वार्षिक कृती आराखडा मंजूर केला आहे. सदर रकमेच्या कार्यक्रमास संदर्भ क्र.६ येथील दि.०८ जुलै, २०१९ च्या शासन निर्णयान्वये प्रशासकीय मान्यता देण्यात आली आहे.

केंद्र शासनाने संदर्भ क्र.७ येथील दिनांक १७ सप्टेंबर, २०१९ च्या पत्रान्वये राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (तेलबिया व वृक्षजन्य तेलबिया) अंमलबजावणीसाठी पहिल्या हप्त्याचा तीन्ही प्रवर्गाकरिता एकूण रु.१६४५.५६ लाख निधी मुक्त केला आहे. सर्वसाधारण प्रवर्गाकरीता अभियानांतर्गत पहिल्या हप्त्यापोटी अभियान-१

(तेलबिया) करीता केंद्र हिस्साचा ₹ १२७९.४७ लाख निधी व अभियान-३ (वृक्षजन्य तेलबिया) करीता रु.१७.२३ लाख असा एकूण रु.१२९६.७० लाख केंद्र हिस्सा निधीचा अंतर्भाव आहे. केंद्र शासनाने सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी मुक्त केलेला केंद्र हिस्साचा रु.१२९६.७० लाख निधी त्या समरूप राज्य हिस्साचा ₹ ८६४.४६७ लाख असा एकूण ₹ २१६१.१६७ लाख वितरीत करण्याबाबत शासन पुढीलप्रमाणे निर्णय घेत आहे -

शासन निर्णय:

१. सन २०१९-२० करीता कृषी उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (तेलबिया व वृक्षजन्य तेलबिया) राज्यात राबविण्यासाठी **सर्वसाधारण प्रवर्गासाठी केंद्र व राज्य हिस्साचा मिळून एकूण ₹ २१६१.१६७ लाख (रुपये एकवीस कोटी एकसष्ट लाख सोळा हजार सातशे फक्त)** निधीच्या वितरणास मान्यता देण्यात येत आहे. सदर निधीपैकी केंद्र व राज्य हिस्साच्या निधीचे विवरण पुढीलप्रमाणे-

अ. क्र.	उपअभियान	सर्वसाधारण प्रवर्ग		एकूण
		केंद्र हिस्सा (६०%)	राज्य हिस्सा (४० %)	
१	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान क्र.१ (तेलबिया)	१२७९.४७	८५२.९८०	२१३२.४५०
२	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान क्र.३ (वृक्षजन्य तेलबिया)	१७.२३	११.४८७	२८.७१७
	एकूण	१२९६.७०	८६४.४६७	२१६१.१६७

सन २०१९-२० पासून गळीतधान्य व तेलताड पिकांसाठी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत आर्थिक तरतूदी उपलब्ध करून देण्यात येतील, असे केंद्र शासनाने दि.०४ सप्टेंबर, २०१८ च्या पत्रान्वये कळविले आहे. त्यानुसार राष्ट्रीय गळीतधान्य व तेलताड अभियानाचा सर्व प्रवर्गाच्या केंद्र व राज्य हिस्साचा निधी राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियानांतर्गत (NFSM) लेखाशिर्षाखाली उपलब्ध करून दिला जाईल.

२. परिच्छेद-१ मध्ये नमूद केल्यानुसार **लघुअभियान-१ (तेलबिया)** करिता केंद्र हिस्साचा १२७९.४७ लक्ष निधी (अक्षरी रुपये बारा कोटी एकोणऐंशी लाख सत्तेचाळीस हजार फक्त) आणि राज्य हिस्साच्या ₹ ८५२.९८० लक्ष निधी (अक्षरी रुपये आठ कोटी बावन्न लाख अठ्ठयाण्णव हजार फक्त) असा एकूण रु.२१३२.४५० लक्ष (रुपये एकवीस कोटी बत्तीस लाख पंचेचाळीस हजार फक्त) वितरीत करण्यात येत आहे.

३. परिच्छेद-१ मध्ये नमूद केल्यानुसार **लघुअभियान-३ (वृक्षजन्य तेलबिया)** करिता केंद्र हिस्साचा ₹ १७.२३ लक्ष निधी (अक्षरी रुपये सतरा लाख तेवीस हजार फक्त) आणि राज्य हिस्साच्या ₹ ११.४८७ लक्ष निधी (अक्षरी रुपये अकरा लाख अठ्ठचाळीस हजार सातशे फक्त) असा एकूण ₹ २८.७१७ लक्ष (रुपये अठ्ठावीस लाख एकाहत्तर हजार सातशे फक्त) वितरीत करण्यात येत आहे.

४. परिच्छेद-१ ते ३ मध्ये नमूद केल्यानुसार, **लघुअभियान-१ (तेलबिया) व लघुअभियान-३ (वृक्षजन्य तेलबिया)** करिता अर्थसंकल्पीय वितरण प्रणालीद्वारे वितरीत केलेला केंद्र निधी सन २०१९ -२० मध्ये पुढील लेखाशिर्षाखालील अर्थसंकल्पीय तरतुदीतून खर्ची टाकावा:-

मागणी क्र.	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (केंद्र हिस्सा)	राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (राज्य हिस्सा)
D-३	२४०१ ४६१४	२४०१A२३४

५. सन २०१९-२० मध्ये राज्यात सदर अभियानाची अमंलबजावणी व सनियंत्रण करण्याच्या दृष्टीने निधी आहरण व वितरण करणेसाठी पुढीलप्रमाणे नियंत्रण तसेच आहरण व संवितरण अधिकारी म्हणून घोषित करण्यात येत आहे.

अ.क्र.	स्तर	नियंत्रण अधिकारी	आहरण व संवितरण अधिकारी
१	आयुक्तालय स्तर	आयुक्त (कृषि), कृषि आयुक्तालय, पुणे	सहाय्यक संचालक (लेखा-१) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य पुणे.
२	जिल्हा स्तर	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी	संबंधित जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी कार्यालयातील लेखाधिकारी

६. शासन निर्णयान्वये कृषि उन्नती योजना-राष्ट्रीय अन्न सुरक्षा अभियान (तेलबिया व वृक्षजन्य तेलबिया) करिता उपलब्ध करून देण्यात येणाऱ्या केंद्र व राज्य हिस्स्याच्या ₹२१६१.१६७ लक्ष रक्कमेचे जिल्हा निहाय/ कार्यालय निहाय वाटप करण्याकरिता संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण) यांना प्राधिकृत करण्यात येत असून त्यांनी अभियानांतर्गत जिल्हा निहाय वाटप करावयाचा निधी PFMS प्रणालीद्वारे सर्व संबंधित जिल्ह्यांना वितरीत करावा.

७. सदर निधी खर्च करताना संदर्भ क्र.१ येथील अभियानाच्या मार्गदर्शक सूचना व संदर्भ क्र.६ येथील दि.०८/०७/२०१९ च्या शासन निर्णयातील अटी, शर्ती व विहित कार्य पद्धतीचे कटाक्षाने पालन करण्यात यावे.

८. हा शासन निर्णय वित्त विभागाचे शासन परिपत्रक क्र. अर्थसं-२०१९/प्र.क्र.४४/अर्थ-३ दि. ०१ एप्रिल, २०१९ नुसार विहीत केलेल्या अटींची पूर्तता होत असल्याने तसेच, सदर परिपत्रकानुसार या विभागास प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

९. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९१०२५१२०९५७३९०१ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने

(डॉ. किरण पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति:-

१. मा. मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
२. मा. राज्य मंत्री (कृषि) यांचे स्वीय सहायक ,मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. विरोधी पक्ष नेता ,विधानसभा ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
४. मा. विरोधी पक्ष नेता ,विधानपरिषद ,विधानमंडळ सचिवालय ,मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव (कृषि), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
६. आयुक्त (कृषि) कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे (५ प्रती)
७. संचालक (विस्तार व प्रशिक्षण), कृषि आयुक्तालय, पुणे
८. सहसंचालक (नियोजन), कृषि आयुक्तालय, महाराष्ट्र राज्य, पुणे-१
९. जिल्हाधिकारी, (सर्व)

- १०.विभागीय कृषि सहसंचालक (सर्व)
- ११.जिल्हा अधिक्षक कृषि अधिकारी (सर्व)
- १२.जिल्हा कोषागार अधिकारी (सर्व)
- १३.व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य बियाणे महामंडळ, शास्त्रीनगर, अकोला.
- १४.सहसंचालक लेखा व कोषागारे, संगणक कक्ष, नवीन प्रशासकीय भवन, पाचवा मजला, मंत्रालयासमोर, मुंबई
- १५.महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परिक्षा) महाराष्ट्र १/२, मुंबई / नागपूर
- १६.महालेखाकार (स्थानीय निकाय लेखापरिक्षा व लेखा), प्रतिष्ठा भवन, १०१ महर्षी कर्वे मार्ग, मुंबई-४०० ०२०
- १७.नियोजन विभाग (कार्यासन - १४३१/कार्यासन - १४४४), मंत्रालय, मुंबई - ३२
- १८.वित्त विभाग (व्यय-१) /अर्थसंकल्प -१३, मंत्रालय, मुंबई - ३२
- १९.सामाजिक न्याय, क्रिडा व विशेष सहाय्य विभाग/आदिवासी विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई-३२
- २०.ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२१. निवडनस्ती (कार्यासन-४अ), कृषी व पदुम विभाग.